

ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ

СРБИЈАВОДЕ

БИЛТЕН

БРОЈ 5. - ГОДИНА 2022

25 година предузећа

25 година предузећа

Пре двадесет и пет година основано је Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“. На свом путу, од те 1997. године па до данашњег дана, предузеће је прошло кроз неколико етапа и фаза развоја.

Оснивач предузећа је Република Србија са основним задатком да „брине о водама Србије“, односно, да гради, реконструише, санира и одржава водне објекте, припрема техничку документацију, спроводи све неопходне мере, како би воде биле чисте и доступне сваком грађанину наше државе. Са друге стране, да кроз пређашње наведено, омогући безбеднији живот и заштити имовину државе и сваког појединца, а превасходно људске животе од поплава.

У претходних десет година, климатске промене су условиле и изазвале неколико великих поплава, од којих је поплава из маја 2014. године имала најразорније дејство и последице. Одговор државе на оваква дешавања и све учесталије изнадпросечне падавине уследио је брзо, те Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ креће у фазу санација оштећених објеката, реконструкцију изграђених, а припрему пројектне документације и изградњу нових заштитних водних објеката.

Данас је иза нас преко 750 градилишта у 103 општине и града, где су изведени радови. Припремљена је и припрема се техничка документација за нови инвестициони циклус. Изграђени су нови системи за наводњавање, гради се капитална акумулација „Сврачково“ на реци Рзав, из које ће 500.000 грађана користити чисту пијаћу воду. Развијамо систем ране најаве, као одговор на климатске промене и предикцију, превасходно бујичних и урбаних поплава.

Све ово не би било могуће планирати и реализовати да није било помоћи и подршке оснивача, односно, Владе Републике Србије, а затим и бројних донатора и кредитора из Европе и света.

Печат свим овим задацима и достигнућима дали су запослени у ЈВП „Србијаводе“. Данас у овом предузећу ради 160 људи, преко 130 њих су стручњаци са високом стручном спремом. Са поносом истичемо и дичимо се нашим стручњацима, који несебично деле своја искуства и знање великом броју младих колега, које смо запослили у претходних неколико година, али и са будућим колегама у оквиру сарадње нашег предузећа са факултетским и образовним установама.

Сви они представљају будућност наше Србије.

Како волим често да истакнем- вода не познаје границе, па тако постављам испред свих нас велике задатке који нас тек чекају на путу чистије, безбедније, лепше и зеленије Србије.

Јер, СВИ МИ БРИНЕМО О ВОДАМА СРБИЈЕ!

С поштовањем директор,

Горан Пузовић

 2 велика
водопривредна
центра

 17
капиталних
инвестиција

 43
бране са
акумулацијама

 750
пројеката

 54
црпне
станице

 54%
жена

 2142 km
насипа

 160
запослених

 4942 km
канала за
одводњавање

 6
радних
јединица

 20 лиценцираних
водопривредних
предузећа

 103
општине
и града

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ основано је Законом о водама за обављање водопривредне делатности. Управљање водама Република Србија остварује преко Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, органа аутономне покрајине, органа јединице локалне самоуправе и јавног водопривредног предузећа.

Делатност ЈВП „Србијаводе“ обухвата уређење водотокова и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода, заштиту вода од загађивања, као и послове од општег интереса. Надлежности ЈВП „Србијаводе“ обухватају водотокове I реда, док су остали водотокови у надлежности локалних самоуправа.

У оквиру водне делатности уређења водотока и заштите од штетног дејства вода ЈВП „Србијаводе“ према Општем плану одбране од поплава и Оперативном плану одбране од поплава има обавезе и одговорности за организовање и спровођење одбране од поплава на целом подручју Републике Србије.

У периоду од 2014 - 2019. године на великом броју водотокова на територији Србије забележени су поплазни таласи катастрофалних размера, када су остварени историјски максимуми водостаја, не само на мањим бујичним токовима, већ и на читавим речним сликовима.

Након 2014. године, ЈВП „Србијаводе“ у периоду опоравка, у сарадњи са државним институцијама остварује изузетне резултате - оштећени заштитни објекти су санирани на преко 750 локалитета.

У периоду 2015-2022. године, коришћењем финансијских извора које је Влада Републике Србије обезбедила, ЈВП „Србијаводе“ је реализовало 17 капиталних инвестиција за унапређење заштите од поплава на најугроженијим подручјима у Србији.

ЈВП „Србијаводе“ реализовало је око 750 пројеката који за циљ имају да обезбеде сигуран живот поред река за све грађане.

За обављање послова управљања и обједињених послова у предузећу је образована Дирекција у седишту ЈВП „Србијаводе“. За обављање делатности предузећа на водним подручјима у ЈВП „Србијаводе“ су образовани огранци као водопривредни центри.

У Дирекцији предузећа и водопривредним центрима образоване су организационе јединице као сектори, а у оквиру појединих сектора формиране су уже техничко технолошке целине као одељења, радне јединице и унутар њих секције.

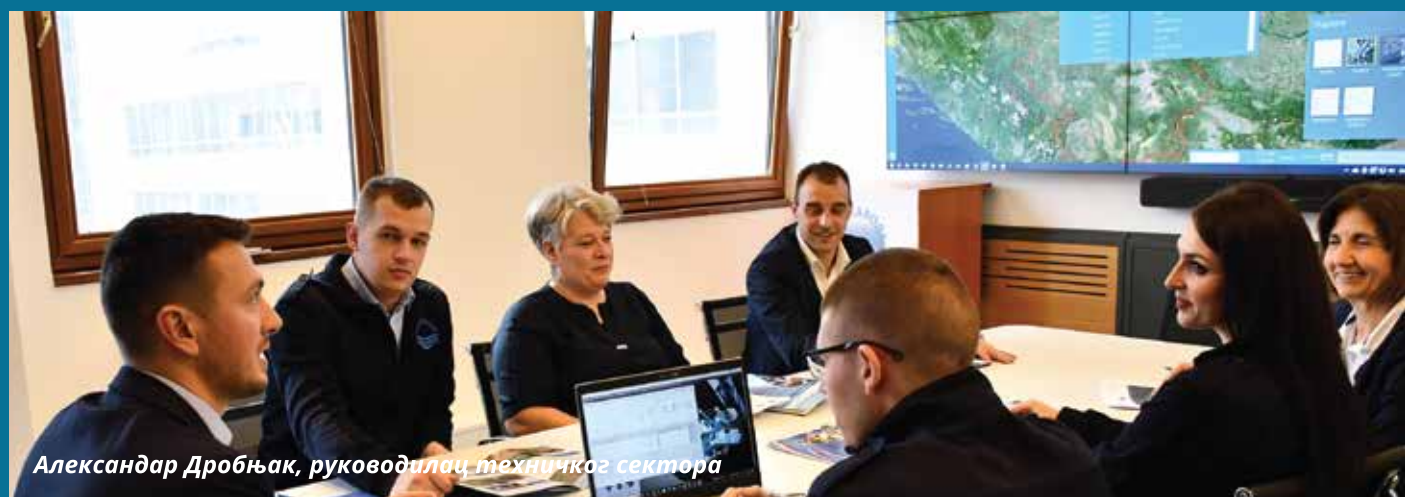

ТЕХНИЧКИ СЕКТОР

Технички сектор обавља послове утврђене законом и другим општим актима, на уређењу водотока и заштити од штетног дејства вода, уређењу и коришћењу вода, заштити вода од загађивања и другим пословима од општег интереса, као што су израда и спровођење планских докумената, програма и нормативних аката, израда студија и извођење истражних радова за потребе интегралног управљања водама, израда техничке документације из области уређења водотока и заштите од штетног дејства вода, уређења и коришћења вода и заштите вода од загађивања, успостављање и вођење водне документације и водног информационог система и вршење других поверених послова. Такође, врши оцену постојећег стања дефинише циљеве и смернице, врши пројекцију развоја и дефинише мере за остваривање утврђених циљева у делокругу рада техничког сектора.

Дарко Јањић, извршни директор за заштиту од штетног дејства вода и Милош Радовановић, извршни директор за уређење, коришћење и заштиту вода

Александар Дробњак, руководилац техничког сектора

Активности техничког сектора усмерене су на редовно одржавање објеката за заштиту од поплава и њихову функционалност у одбрани од поплава, као и на велике инвестиционе и развојне пројекте који су у току или се припремају за реализацију у наредном периоду:

- 18 пројеката заштите од вода који се финансирају из средстава Светске банке кроз развојни пројекат „Сава-Дрина“ коридор, где посебно треба истаћи Пројекат заштите Обреновца;
- Систем РНУ „Колубара“- систем ране најаве за слив Колубаре;
- Израда и имплементација интегралних мера заштите од бујица и ерозије на бази "зелених решења" на пилот подручју Крупња – средства WBIF
- Зелено - плава Србија - пројекат обнове шумских екосистема - суфинансијер UNDP
- Хидротехничко уређење Западне Мораве у оквиру инфраструктурног коридора аутопута Е-761, деоница Појате – Прељина („Моравски коридор“)
- Студија изводљивости бране Струганик, процена утицаја на животну средину и идејни пројекат - финансира се из средстава WBIF
- Програм управљања ризицима од поплава за Централну Србију: План управљања ризиком од поплава и стратешка процена животне средине се финансира из средстава WBIF
- Изградња бране са акумулацијом "Ариље - профил Сврачково" - финансира се из буџета Републике Србије
- Програм отпорности на климатске промене и наводњавање у Србији (изградња система за наводњавање Свилајнац и Неготин)- EBRD
- Изградња бране са акумулацијом "Памбуковица" - планирано финансирање зајмом из Европске банке за обнову и развој (EBRD)
- Наставак изградње Водопривредног система "Селова" и многи други објекти мањи по вредности, али не и по значају

СЕКТОР ЗА ЕКОНОМСКО - ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ

Сектор за економско-финансијске послове у ЈВП „Србијаводе“ спроводи циљеве и задатке који су утврђени Програмом пословања, а у складу са Законом о водама. У свом раду примењује све законске оквире у реализацији задатих циљева и мисије ЈВП „Србијавода“. Сектор за економско - финансијске послове израђује Финансијски план, који је саставни део Програма пословања предузећа, а који мора бити усклађен са смерницама, економском и фискалном политиком Владе Републике Србије. Припрема и израђује кварталне финансијске Извештаје о степену усклађености планираних и реализованих активности из Програма пословања, који се сагледавају искључиво кроз финансијске показатеље. У сарадњи са свим осталим секторима у ЈВП „Србијаводе“ учествује у раду на обављању послова од изузетног друштвеног интереса - брига о водним ресурсима и заштити од поплава.

Татјана Спасић, извршни директор за економско - финансијске послове и Далиборка Полић, руководилац сектора за економско - финансијске послове

У сегменту поверених послова, ЈВП „Србијаводе“ у складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара, обрачунава и задужује обвезнике плаћања накнаде за одводњавање. Успешна сарадња са ИТ сектором и унапређењем софтверских могућности обвезници могу путем линка на званичном сајту ЈВП „Србијаводе“ могу извршити увид у стање својих обавеза по овом основу. Повећан обим посла и нове надлежности, које су изменама закона пренете на ЈВП „Србијаводе“, указале су на неопходност аутоматизације одређених процеса, као и на бољу и једноставнију комуникацију и извештавање јавности. У складу са тим, имплементиран је Интернет портал ЈВП „Србијаводе“ који је обухватио податке и документа из Система за обрачун накнаде за одводњавање.

Модул Веб Портал за накнаде омогућава преглед стања обвезника накнаде за одводњавање које се налази у бази Пословноинформационог система, уз обавезан унос идентификатора (ЈМБГ за физичка лица, ПИБ или Матични број за правна лица) пре приказа стања. Преглед стања садржи све износе задужења по Решењима за накнаду за одводњавање и све уплате извршене од стране обвезника. Изменама и допунама Закона о водама и доношењем Закона о накнадама за коришћење јавних добара, водно земљиште и његово коришћење, представља приход ЈВП „Србијаводе“. Такође је у сарадњи са ИТ сектором дефинисана могућност да се online- уносом координата у оквиру катастарске парцеле на водном земљишту врши директан пренос и интерни геопортал, чиме ће се добити геокарте корисника по намени и површини коришћења.

Запослени у оквиру сектора ради ефикасног и стручног извршавања задатака у 2022. години су присуствовали великом броју едукација. Велика новина у раду економско финансијског сектора у 2022. години је ступање на снагу Закона о електронском фактурисању. Континуитет у едукацији и усавршавању ће се наставити и у наредној пословној години.

СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ

У Сектору се поред редовног праћења прописа од значаја за рад и пословање ЈВП „Србијаводе“, обављају и следећи послови: припрема нацрта свих врста општих, појединачних и других аката које доносе органи предузећа, старање о усклађености тих аката са важећим прописима и давање мишљења о њиховој примени; израда процедура; заступање предузећа у судским, управним и другим поступцима; израда свих врста уговора и споразума које предузеће закључује или давање мишљења о правној ваљаности уговора и споразума који се потписују на предлог друге уговорне стране; спровођење поступака јавних набавки уз припрему модела уговора и других аката у тој области и евидентирање свих фаза поступака јавних набавки (у оквиру Одељења за јавне набавке); учествовање у припреми и старање о достављању материјала за седнице Надзорног одбора, уз вођење евиденције аката које доноси Надзорни одбор; учествовање у поступку давања у закуп водног земљишта у јавној својини; у области радних односа - припрема нацрта уговора о раду и решења у вези остваривања права, обавеза и одговорности запослених из радног односа, пријава и одјава запослених код надлежних органа ради остваривања права по основу рада, вођење прописаних и других евиденција и персоналних досијеа запослених, као и припрема уговора о радном ангажовању ван радног односа и пријаве и одјаве радно ангажованих лица код надлежних органа; организовање канцеларијског и архивског пословања (уз вођење електронског деловодника и архивске књиге); организовање послова у вези безбедности и здравља на раду и заштите од пожара запослених у пословним објектима Предузећа, одржавању пословних објеката предузећа, одржавања хигијене и сл.

Тања Барбић, извршни директор за правне и опште послове и Биљана Васић, руководилац сектора за правне и опште послове

Највећи број судских предмета води се пред судовима опште надлежности, пре свега пред основним и вишим судовима, углавном у парничним поступцима због накнаде штете, накнаде за заузето или експроприсано земљиште и ради утврђења права својине. На жалост, и даље је очигледна неуједначена судска пракса код доношења првостепених и другостепених одлука, посебно у поступцима за накнаду штете услед поплава, пре свега због различитог схватања (или несхватања) правног института више силе, а понекад и објективне одговорности, односно одговорности за штету од опасне ствари и опасне делатности. У Сектору за правне и опште послове у Дирекцији посебно је велики број предмета у поступцима експропријације непокретности на територији општине Уб, који се воде на захтев ЈВП „Србијаводе“ (као корисника експропријације) ради изградње бране и вишенаменске акумулације „Памбуковица“, а у секторима за правне и опште послове у водопривредним центрима посебно је велики број предмета у којима се поступа по жалбама изјављеним на решења ЈВП „Србијаводе“ којима се утврђује накнада за одводњавање.

У току 2022. године знатно је унапређен рад по наведеним жалбама, пре свега коришћењем Сервисне магистрале органа, којој ЈВП „Србијаводе“ приступа преко Јединствене информационо-комуникационе мреже електронске управе, у складу са прописима којима се уређује електронска управа. На наведени начин знатно је убрзан поступак прибављања података од Републичког геодетског завода о власницима непокретности (као обвезницима накнаде), као и података из матичне књиге умрлих, које је неопходно прибавити у жалбеном поступку. Од важнијих активности на унапређењу рада Сектора, посебно је значајан рад на успостављању, пре свега, техничких услова ради примене одговарајућих информационо-комуникационих технологија за електронско управно поступање и електронско комуницирање, као и за израду програмског решења за електронску архиву.

СЕКТОР ЗА ОДНОСЕ СА ЈАВНОШЋУ И МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ

Односи с јавношћу имају велику улогу када је у питању успешна стратегија очувања воде. Подизање свести јавности у време климатских промена и свих последица које оне носе са собом, један је од основних задатака. Управљање водом захтева ефикасну комуникацију са свим заинтересованим странама и сектор вода на овај начин може подстаћи позитивне промене понашања, повећати подршку за улагања у водну инфраструктуру, унапредити локалне заједнице и очување животне средине. Наш задатак је да ажурно пратимо сва дешавања у области вода како у свету, тако и у региону и правовремено их објављујемо на нашем сајту, чиме настојимо да будемо доступни читавој популацији. У оквиру основне делатности редовно се објављују спроведене активности у области одбране од поплава, а поред тога свакодневно се ажурирају хидролошки подаци о стању водостаја.

др Јелена Добрић, руководилац сектора за односе са јавношћу и међународну сарадњу и Владимир Стоковић, извршни директор за односе са јавношћу и међународну сарадњу

За време одбране од поплава, веома је важна брза реакција и тачност информација те се најпре правовремено обавештава јавност у складу са прогнозама РХМЗ-а, о најављеним падавинама и могућем порасту водостаја како би ЈВП „Србијаводе“ у координацији са свим субјектима из Оперативног плана одбране од поплава могли да делују на време, у циљу заштите од потенцијалног плављења. Тада се на дневном нивоу израђује Билтен ЈВП „Србијаводе“ о спровођењу одбране од поплава на одређеној територији и он садржи обједињене хидрометеоролошке податке, наредбе о увођењу/укидању одбране од поплава, наредбе за извођење хитних интервенција као и податке о предузетим мерама.

ЈВП „Србијаводе“ увек се радо придружује разноразним акцијама где је у центру тема очувања животне средине, па смо тако неколико пута учествовали у разним акцијама чишћења. Ове акције у којима су учествовали грађани, али и они најмлађи суграђани, реализоване су сарадњи са градом Београдом, општином Савски венац, омладинцима ФК „Црвена звезда“ и водопривредним предузећима која се налазе у систему ЈВП „Србијаводе“. Трудимо се да организовањем оваквих догађаја свест подижемо и код најмлађих, анимирамо и на забаван начин им приближимо тему вода, одбране од поплава и важности очувања животне средине кроз разне интеракције, бојанке и квизове у којима могу активно учествовати.

Поред свих наведених активности, наш задатак је да у предвиђеном року грађанима пружимо одговоре на Информације од јавног значаја у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. гласник РС", бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021). Информације од јавног значаја садржане су у документима у поседу било ког органа јавне власти, настале у њиховом раду или у вези са њиховим радом, а за које јавност има оправдан интерес да зна.

100

Захтева за приступ информацијама од јавног значаја

5

Акција чишћења са градовима и локалним самоуправама

25

Конференција - активно учешће

2000

Клипинга

2

Велика међународна догађаја у нашој организацији

У оквиру међународне сарадње ЈВП „Србијаводе“ је активно укључена на реализацији имплементације Конвенције о сарадњи на одрживом коришћењу и заштити реке Дунав и Оквирног споразума о сливу реке Саве. Имамо своје представнике у свим експертским групама који активно учествују у раду две комисије и ажурно спроводимо све активности у циљу испуњавања свих обавеза. Сваке године организујемо прославу Међународног дана реке Дунав са различитом тематиком, а ове године обележили смо и Дан реке Саве под слоганом „Да нам река Сава буде здрава“.

ИНТЕРВЈУ СА

МИНИСТАРКОМ

ПОЉОПРИВРЕДЕ,

ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

ЈЕЛЕНОМ ТАНАСКОВИЋ

1. Који су то главни приоритети и основни задаци Републике Србије у светлу климатских промена и свих последица које оне носе са собом, обзиром да већ сада имамо осетни утицај истих у виду сушних периода, као и плавних делова године?

Сви сегменти пољопривредне производње ће у мањем или већем обиму осетити утицај климатских промена, то је просто неизбежно. Оно што ми можемо да урадимо, и већ радимо, је да препознамо утицај тих негативних ефеката које изазивају климатске промене у пољопривреди и благовремено предузмемо активности. Тиме омогућавамо да се постојеће мере и потенцијалне стратегије спроведу и евентуално допуне или креирају нове, ако проценимо да је потребно.

2. Развој пољопривреде, заједно са климатским променама, наметнуло је потребу да се системи за наводњавање рехабилитују и да се граде нови. Влада Републике Србије улаже велике напоре да се системи за наводњавање прошире у складу са могућностима, које нису само финансијске природе, већ и техничке. Колико смо напредовали у овом погледу?

Имајући у виду значај пољопривреде и расположиве потенцијале наше земље, Влада Републике Србија је у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде и ЈВП "Србијаводе" покренуло пројекте у циљу ублажавања последица климатских промена односно суша.

У току је реализација пројекта „Развој наводњавања у пољопривреди Србије“, који се финансира из кредита „Фонда за развој Абу Даби“ и пројекат „Отпорност на климатске промене и наводњавање у Србији-фаза I“, који се финансира из кредита „Европске банке за обнову и развој“ (EBRD).

Такође, у 2023. години наставићемо са значајним улагањима у системе за наводњавање. У буџету за наредну годину издвојена су средства за финансирање и изградњу и реконструкцију система за наводњавање у општинама Неготин и Свилајнац (40 милиона динара).

Финансираћемо и изградњу система за наводњавање у општини Рума и граду Сремска Митровица (65 милиона динара), а наставићемо и развој система за наводњавање и то на: регионалним хидросистемима за наводњавање и двонаменским системима на подручју Срема, Бачке и Баната и хидромелиорационим системима на подручју Шапца, Чачка, Панчевачког рита и Тополе (214 милиона динара).

3. Редовно одржавање каналске мреже је једна од битних адаптационих мера на климатске промене. Да ли довољно улажемо у ову врсту мера за ублажавање последица климатских промена?

Адекватно и редовно одржавање каналске мреже основни је услов за њену ефикасност, а неопходно је обезбедити и довољно средстава потребних за обављање функционалних радова и редовно одржавање система.

Како би се адекватно адаптирали на климатске промене, у наредном периоду потребно је радити на побољшању стања у овој области сектора вода, и то кроз комплетирање, доградњу, реконструкцију и редовно одржавање постојећих система водних објеката за заштиту од унутрашњих вода.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде кроз средства националног буџета преко годишњег Програма управљања водама финансира одржавање и унапређење ових система. Такође, кроз средства кредита последњих година повећано је улагање у унапређење постојећих и изградњу нових двонаменских система.

Тренутно се реализује, из средстава Фонда за развој Абу Дабиија, извођење радова на изградњи, реконструкцији и санацији водних објеката и система за потребе наводњавања и одводњавања на подручју Бачке, Баната и Срема и хидромелиорационим системима на подручју Шапца, Чачка, Панчевачког рита и Тополе.

Такође, из зајма Европске банке за обнову и развој финансираће се радови у општинама Неготин, Свилајнац, Рума и граду Сремска Митровица на изградњи водозахвата, резервоара, дистрибутивне мреже, транзитног цевовода од црпне станице до акумулација укупне вредности 30 милиона евра.

4. Учествовали сте у раду Владе Републике Србије на функцији државног секретара у Министарству заштите животне средине. Колико Вам је претходно искуство помогло на новој позицији Министарке пољопривреде, шумарства и водопривреде и колико је битна сарадња између ова два министарства?

Претходно искуство у Министарству заштите животне средине ми је драгоцено и даје ми ширу слику и други угао приликом сагледавања и решавања изазова на које наилазимо као министарка пољопривреде. Сарадња ова два министарства веома је важна и у одређеним ситуацијама неизбежна, ако узмемо у обзир да се у многим областима надлежности ова два ресора допуњују, и у неким питањима чак и преплићу. У прилог томе говори и чињеница да су екологија и пољопривреда у једном тренутку биле под капом једног Министарства. Става сам да само добрим односима и заједничким деловањем можемо решавати проблеме, како у погледу екологије и животне средине, тако и у свим осталим ресорима.

5. Који су то дугорочни планови и приоритетни задаци у Републици Србији за наредни период у сектору вода у циљу заштите вода од загађења и очувању овог природног богатства, али у погледу одбране од поплава?

У складу са смерницама ЕУ, пре свега Оквирне директиве о водама и управљања водним ресурсима према начелима одрживог развоја у Европи, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде је у протеклом периоду, заједно са јавним водопривредним предузећима „Србијаводе“ и „Воде Војводине“ припремила Нацрт Плана управљања водама за територију Републике Србије за период 2021-2027. године.

Овим планом, када буде усвојен, створиће се услови и дати смернице и мере за враћање свих водних ресурса у добро стање.

Припремљен је и Нацрт Плана управљања ризиком од поплава на територији Републике Србије за период 2021-2027 године, којим се обезбеђује управљање ризицима смањивањем могућих штетних последица поплава на здравље људи, животну средину, културно наслеђе и привредне активности.

Посебно бих издвојила, због великог значаја за квалитет вода и заштиту животне средине, пројекат који је иницирала Републичка дирекција за воде, а односи се на изградњу и/или реконструкцију канализационе мреже и изградње постројења за пречишћавање отпадних вода за Шабац, Рашку, Брус и Блаце, Моравички и Златиборски округ, Сокобању и Лозницу.

Постројења за пречишћавање отпадних вода Шапца и Рашке су већ у функцији, радови на изградњи постројења за пречишћавање отпадних вода Бруса и Блаца су започети у јануару 2022. године, а сви остали пројекти су у фази израде техничке документације, након чега ће се кренути и са грађевинским радовима.

САНАЦИЈА КОРИТА РЕКЕ БУЛИЊАК У СВИЛАЈНЦУ

Услед недовољне пропусне моћи извршени су радови на санацији корита реке Булињак и потока Бељава на територији општине Свилајнац, који су у прошлости плавили инфраструктурне објекте, пољопривредне површине и приватну имовину.

Изведени су регулациони радови на реци Булињак од моста у центру села до улива потока Бељава са изградњом обостраних насипа. Узводно од ових деоница, природна корита имају довољну пропусну моћ за меродавну воду, тако да је довољно било само чишћење корита од вегетације и наноса. Ушће Бељаве у Булињак је заштићено каменим радовима у бетону, на постељици од шљунка.

Директор ЈВП „Србијаводе“ Горан Пузовић истакао је да је ово још један пример добре сарадње са локалном самоуправом како би се повећала безбедност становништва и унапредила заштита од поплава на територији општине Свилајнац: „Сад смо на завршетку радова на потоку Булињак у Кушиљеву, где смо реконструисали **1.600 m** најугроженије деонице кроз село Кушиљево и још **500 m** потока Бељава, чиме смо обезбедили овај крај.“ Директор Горан Пузовић најавио је да се очекује реализација великог пројекта наводњавања Ресавске целине, који би требало да почне са реализацијом наредне године.

ВРЕДНОСТ РАДОВА:

29.742.541 динара + ПДВ

Услед све већег утицаја климатских промена на развој наводњавања на подручју Републике Србије, на територији општине Свилајнац започета је реализација пројекта „Програм за отпорност на климатске промене и наводњавање у Србији фаза I“, који се финансира из кредита ЕБРД-а. ЈВП „Србијаводе“ спроводи радове на изградњи система за наводњавање „Ресавска целина“ у Свилајнцу на површини од око **1100 ha**.

У склопу редовног одржавања на подручју општине Свилајнац извршени су радови на кошењу деснообалног насипа Велике Мораве, Булињака и Ресане.

ОБИЛАЗАК САНАЦИОНИХ РАДОВА НА РЕГУЛАЦИЈИ РЕКЕ ПЧИЊЕ

КОД МАНАСТИРА

ПРОХОР ПЧИЊСКИ

У долини реке Пчиње налази се манастир Прохор Пчињски, грађевина стара преко девет векова.

На иницијативу председника Републике Србије Александра Вучића наложена је санација реке Пчиње у зони манастира Прохор Пчињски. Заједно са Епископом врањским Пахомијем, игуманом Архимандрит Методијем, директор Горан Пузовић и представници ЈВП „Србијаводе“ обишли су санационе радове на регулацији реке Пчиње, који су на самом завршетку. Ови радови изводе се у оквиру хитних санационих радова који имају за циљ превенцију од елементарних непогода и заштиту од великих вода.

Услед недовољне пропусне моћи корита долазило је до плављења пољопривредне површине и имовине манастира у дужини од **640 m**. Радови на санацији корита реке Пчиње у зони манастира Прохор Пчињски обухватају санацију корита са повећањем пропусне моћи, стабилизацијом дна попречним грађевинама и обезбеђивање косина корита техничким и биотехничким радовима геопокривача за спречавање ерозије.

На левој обали низводно од моста при крају регулисаног корита предвиђен је и шарански рибњак са 4 базена, са базеном за аутохтоне врсте, а дно базена обложиће се са циљем спречавања негативног утицаја подземних вода.

Радовима на овој деоници, пропусна моћ реке Пчиње биће повећана и омогућен степен заштите за количину воде вероватноће појаве једном у сто година.

Прохор Пчињски један је од најстаријих српских манастира и због великог културно-историјског значаја, река Пчиња и њена околина су проглашени заштићеним природним добром, под називом „Долина реке Пчиње“.

РЕГУЛАЦИЈА РЕКЕ ДРАГОВИШТИЦЕ У БОСИЛЕГРАДУ

Пројектом је предвиђена регулација минор корита реке Драговиштице у Босилеграду у дужини од **550 m**. Предметна деоница везује се за најнизводнији део постојећег регулисаног корита где се улива у природно корито.

Место улива новопроектване регулације у природно корито Драговиштице се осигурава ролираним каменом у дужини од **50 m**. Предвиђена је изградња **11** стабилизационих прагова од камена у бетону, са слапиштем од ломљеног камена у дужини од **5 m** низводно од прага, као и трапезно корито ширине **14 m** са обостраним обалоутврдама које се израђују од ломљеног камена.

У зони улива реке Извориштице у Драговиштицу врши се калдрмисање:

- У дужини од 13m у кориту реке Драговиштице
- У дужини од 10m у кориту реке Извориштице

Ширина минор корита Извориштице износи 6m, са променљивим нагибом косина, при чему се део од **10 m** ради од ломљеног камена, а још **37 m** узводно изводи се од ролираног камена. Пројектом је предвиђено и упуштање у пројектовано корито три отворена канала, од којих два одводе атмосферску воду из насеља, док трећи регулише градску канализацију.

Директор ЈВП „Србијаводе“ Горан Пузовић истакао је добру комуникацију локалне самоуправе у Босилеграду и јавног предузећа. Циљ је био да се ова инвестиција заврши током ове године, након чега би овај објекат ушао у редован програм одржавања ЈВП „Србијаводе“.

ВРЕДНОСТ РАДОВА:

53.021.789 динара + ПДВ

НАЈАВА ПОЧЕТКА РАДОВА НА РЕГУЛАЦИЈИ РЕКЕ РАШКЕ, ЈОШАНИЦЕ И ТРНАВИЦЕ У НОВОМ ПАЗАРУ

У области интегралног управљања водама и заштите од поплава града Новог Пазара у претходним годинама урађене су значајне активности како би се смањили ризици и штете од поплава.

ЈВП „Србијаводе“ пре неколико година завршило је прву фазу регулације реке Рашке кроз Нови Пазар и на овај начин показали добру комуникацију и сарадњу са градом Новим Пазаром. Почетак радова на регулацији река кроз Нови Пазар очекује се у марту следеће године и трајаће око 3 године. Светска банка препознала је значај овог великог и значајног пројекта и обезбедила средства за реализацију радова на регулацији реке Рашке, Јошанице и Трнавице. Овај пројекат има велики значај за град Нови Пазар и грађане који живе поред ових река с обзиром да су током поплава били често угрожени, а изградњом ових речних корита безбедност ће бити подигнута на највиши ниво.

Овим радовима предвиђена је регулација реке Рашке узводно од постојеће регулације у дужини од **2500 m**, регулација узводне деонице реке Јошанице у дужини од око **1000 m** и регулација узводне деонице реке Трнавице у дужини од **3600 m**, до изласка из насељене зоне Новог Пазара.

Обзиром да се ради о водотоковима који су изразито бујичног карактера, регулација реке Рашке, Јошанице и Трнавице омогућиће заштиту од поплава урбаних приобалних подручја, заштиту од ерозије и бујица и уједно формирање интегралног система.

Убрзо након најаве радова, а услед обилних падавина у новембру месецу, на територији Републике Србије пало је између 120 и 140 l кише за 24 сата што је довело до пораста водостаја на рекама Рашка и Јошаница у Новом Пазару и реци Видрењак у Тутину. Тада је проглашена ванредна ситуација у Новом Пазару. Овом приликом критичне локалитете посетили су Министар одбране Милош Вучевић и министар унутрашњих послова Братислав Гашић заједно са директором Гораном Пузовићем.

Стручне службе ЈВП „Србијаводе“ и надлежна водопривредна предузећа спроводиле су двадесетчетворочасовно дежурство и пратиле хидролошка упозорења, промене нивоа водостаја, као и промене стања на одбрамбеним линијама, одржавале контакт са Војском Србије, Сектором за ванредне ситуације и штабовима локалних самоуправа, а све у циљу превентивног деловања и правовременог реаговања у случају наиласка бујичних поплава.

У координацији са Војском Србије и Сектором за ванредне ситуације у Новом Пазару и Тутину извршене су све потребне интервенције на помоћи становништву и спречавању даљег плављења, као и помоћ при чишћењу дворишта и подрума које је захватио поплазни талас.

Сви изграђени водни објекти, насипи и регулационе грађевине су издржале и на уређеним деловима водотокова, где су изграђени насипи и на овим деоницама није дошло до изливања.

Овакви догађаји нам говоре да морамо бити спремни и да су ови радови неопходни, како би у будућности у случају наиласка великих вода били безбеднији и заштићенији.

САНАЦИЈА ВРЕЋАСТЕ БРАНЕ НА РЕГУЛИСАНОМ ДЕЛУ СВРЉИШКОГ ТИМОКА У СВРЉИГУ

Река Сврљишки Тимок је на свом току кроз Сврљиг регулисана. Режим тока реке је такав да у сушном периоду корито остаје са малим количинама воде, што се неповољно одражава на хидролошке услове, квалитет воде, али и на естетски изглед корита.

Осамдесетих година изграђен је регулациони објекат „врећаста брана“ на Сврљишком Тимоку. Регулациони објекат састојао се од армирано-бетонског прага и монтажног флексибилног елемента, „врећасте бране“. Током времена дошло је до оштећења поменутог регулационог објекта и јавила се потреба за санацијом истог и враћања у функционално стање.

У циљу обезбеђивања повољнијих хидролошких услова на деоници узводно од преградног места – регулационог објекта, побољшања квалитета воде, унапређења естетике корита као и обезбеђивања евентуалних рекреативних садржаја у маловодном периоду извршена је санација регулационог објекта - врећасте бране.

У складу са потребама враћања регулационог објекта у функционално стање извршени су радови на санацији оштећења армирано-бетонског прага и опточног цевовода, а ради повећања стабилности објекта у слапишту изграђени су додатни армирано-бетонски зидови. У десном боку преграде изграђена је рибља стаза. Замењена је стара и постављена нова „врећаста брана“ од синтетичког композитног материјала. У мајор кориту на десном форланду изграђени су нови манипулативни и водоводни шахт, помоћу којих се врши пуњење врећасте бране. Пуњење вреће водом обезбеђује се из градског водовода. У зони регулационог објекта, узводно и низводно од објекта санирана је обалоутврда минор корита каменом зиданим у цементном малтеру.

Ова брана је вишенаменски регулациони објекат чија је сврха да успостави миран режим течења на предметној деоници, те се тако може користити за риболов, рекреацију и спортске активности. Такође, при наиласку бујичних поплавних таласа смањује кинетичку енергију воде.

Инвеститор радова на санацији оштећења регулационог објекта - „врећасте бране“ на Сврљишком Тимоку у Сврљигу је ЈВП „Србијаводе“, а радове на брани изводило је водопривредно предузеће „Ерозија - Тимок“ из Књажевца.

ВРЕДНОСТ РАДОВА:

23.395.898 динара + ПДВ

ЧИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ АКУМУЛАЦИОНОГ ПРОСТОРА ЗА ПРИЈЕМ ПОПЛАВНОГ ТАЛАСА НА БРАНИ „БАРЈЕ“

Акумулација „Барје“ на реци Ветерници пројектована је са приоритетном функцијом водоснабдевања становништва водом и представља кључно извориште које се користи за водоснабдевање преко 90.000 становника са територије града Лесковца и 38 насељених места. Његова изградња обезбедила је здраву, хигијенски исправну воду многим будућим генерацијама.

Током 2021. године започети су радови на чишћењу две преграде у сливу акумулације „Барје“ на реци Ветерници. Осим тога током јуна и јула текуће године, испражњене су још две депонијске преграде на Црцавачком потоку.

ЈВП „Србијаводе“ је у претходном периоду уложило знатна финансијска средства како за редовно одржавање бране и акумулације „Барје“ са свим пратећим објектима и опремом, тако и за инвестиционо одржавање бране.

На овај начин направљен је додатни простор за нове количине наноса чиме ће се спречити његово уношење у акумулацију, што ће знатно утицати на побољшање самог квалитета воде, а као крајњи резултат је продужетак експлоатационог века саме акумулације „Барје“.

Поред примарне улоге, успоравања тока реке и заустављање наноса и суспендованог материјала, циљ је и да се одржава квалитет воде акумулације „Барје“ како би сачувала своју основну функцију водоснабдевања града Лесковца.

Улагање средстава на овај начин у системе заштите од поплава, представљају пример једне добре сарадње између јавног предузећа и локалне самоуправе на решавању проблема свих становника овог дела Србије.

ВРЕДНОСТ РАДОВА:
49.773.000 динара + ПДВ

ВРАЋАЊЕ МУЛТИФУНКЦИОНАЛНЕ НАМЕНЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ХИДРОМЕЛИРАЦИОНОГ СИСТЕМА „ЧАЧАК - ПАРМЕНАЦ“ КРОЗ ЗАЈЕДНИЧКО УПРАВЉАЊЕ БРАНОМ

У циљу враћања мултифункционалне намене и унапређења хидромелирационог система „Чачак - Парменац“ одржан је састанак са представницима Града Чачка. Највећи акценат дат је теми унапређењу овог хидромелирационог система, договору о заједничком управљању брани, као и поводом реализације неколико капиталних пројеката које ЈВП „Србијаводе“ спровode заједно са Градом Чачком.

Техничком модернизацијом бране, биће очуван њен капацитет за водоснабдевање и коришћење воде за систем за наводњавање. Предвиђено је да се до половине 2023. године уради идејни пројекат појединачних прикључака за појединачне кориснике – пољопривредне произвођаче.

Паралелно са овим пословима, ЈВП „Србијаводе“ је комплетирао техничку документацију за уређење речног корита Западне Мораве узводно од бране у Парменцу.

У поступку пројектовања црпне станице на Љубић кеју, ЈВП „Србијаводе“ израдило је пројектно - техничку документацију за издавање грађевинске дозволе.

За овај пројекат из буџета града Чачка издвојено је 89 милиона динара.

У циљу развоја Овчарско-кабларске клисуре, ЈВП „Србијаводе“ ће формулисати пројектни задатак, како би Град Чачак буџетом за 2023. године планирао средства за израду пројектно - техничке документације за уређење и регулацију старог корита реке Западне Мораве у Овчар Бањи.

На састанку је договорено и да се у наредном периоду обиђу мостови који су у надлежности ЈВП „Србијаводе“ у циљу израде елабората за уређење речних корита у зони мостова као и локације на Чемерници и Каменици, на којима би била могућа изградња бујичних брана, како би се смањио ризик од поплава.

Директор Горан Пузовић упознао је градоначелника града Чачка са динамиком радова на изградњи бране са акумалацијом „Ариље-профил Сврачково“ и чињеницом да је извршено комплетно иновирање пројектно-техничке документације на основу анализе коју је спровело ЈВП „Србијаводе“.

ВЕЖБА ПОСТАВЉАЊА МОБИЛНЕ ОПРЕМЕ ЗА ОДБРАНУ ОД ПОПЛАВА У ПРИЈЕПОЉУ

У последњих десет година део насеља Шарампов и околних села били су константно угрожени. Током тих поплава око 1000 грађана Шарампова и 3000 грађана у два суседна села били су одсечени од града и нису имали услове за нормалан живот.

Постављањем мобилног система за одбрану од поплава завршени су сви радови на заштити насеља Шарампов у Пријепољу од великих вода реке Лим. Радови на пројекту доградње постојећег система завршени су у априлу прошле године, чиме је овај део општине Пријепоље заштићен од великих вода реке Лим.

Пројекат је подељен на три деонице које чине целину од **593 m**. Изграђена је заштита заснована на комбинованом систему - реконструкција постојећег система заштите и модификацијом постојећег система како би се омогућила инсталација мобилне заштитне опреме. У оквиру показне вежбе тестирано је време за постављање мобилне заштитне опреме и сви елементи неопходни за стварање иницијалне документације која ће у будућности служити за сваку интервенцију у случају наилаaska великих вода.

Мобилни систем укупне дужине **206 m** представља савремени начин одбране од поплава и чини додатну заштиту на местима где није била могућа изградња армирано-бетонских зидова.

Пројектом реконструкције заштитних објеката на десној обали реке Лим у зони насеља Шарампов, ово насеље заштићено је од будућих великих вода, а као критеријум коришћени су максимални забележени водостаји са додатним надвишењем. Радови на изградњи заштитног система финансирани су бесповратним средствима обезбеђеним Пројектом управљања сливом реке Дрине на западном Балкану (WBDRBM) из фондова за еколошке и климатске промене посредством Светске банке.

Изградња система за заштиту од поплава реке Лим дуж насеља Шарампов веома је значајна због спречавања директних и индиректних штета у низводним деловима града Пријепоља. Превенција је кључна у одбрани од поплава и овим пројектом, у доба климатских промена и учесталих природних непогода, подигнут је степен безбедности за све грађане Пријепоља.

У новембру и децембру месецу ове године, а услед обилних падавина водостај реке Лим је био у порасту и проглашене су ванредне одбране од поплава у Пријепољу. Дежурне службе ЈВП „Србијаводе“ и надлежних водопривредних предузећа су били на терену са опремом и тешком механизацијом и спроводили све потребне мере како би се заштитили најкритичнији локалитети. На овој деоници тада је први пут постављен мобилни систем у сврху заштите насеља Шарампов и тада је овај систем први пут испробан у реалној ситуацији чиме је насеље успешно заштићено од плављења.

ПОКАЗНО-ТАКТИЧКА ВЕЖБА

АДА 2022

Сектор за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова обележио је Дан сектора за ванредне ситуације низом активности на Ади Циганлији, кроз реализацију показне вежбе „Ада 2022“.

У оквиру тактичко-техничког збора, задатак ЈВП „Србијаводе“ био је да прикаже рад опреме и средстава која су намењена за спровођење одбране од поплава.

Показној вежби присуствовао је министар унутрашњих послова, Александар Вулин, в.д. директора Сектора за ванредне ситуације Лука Чаушић, који се овом приликом захвалио јавним предузећима на подршци у ванредним ситуацијама и директор ЈВП „Србијаводе“ Горан Пузовић.

ЈВП „Србијаводе“ пружило је подршку у тактичко-техничком збору на реализацији показне вежбе „Ада 2022“ и представило рад мобилне пумпе капацитета 130 I/s са уграђеним агрегатом и расветом, као и мобилну пумпу капацитета 350 I/s. ЈВП „Србијаводе“ располаже са укупно 18 мобилних пумпи стратешки распоређених на подручју на којем је надлежно за одбрану од поплава.

Ово је била једна у низу манифестација поводом прославе недеље Сектора за ванредне ситуације широм Србије, приликом које је изложена опрема којом се врши заштита и спасавање грађана од свих потенцијалних непогода.

ПОКАЗНО-ТАКТИЧКА ВЕЖБА

ГРУЖА 2022

Извор: <https://www.predsednik.rs/>

Извор: <https://www.predsednik.rs/>

На брани на језеру Гружа одржана је показно-тактичка вежба Министарства унутрашњих послова „Гружа 2022“, којој је присуствовао председник Александар Вучић.

Брана са акумулацијом „Гружа“ налази се на реци Гружа, левој притоци Западне Мораве и према Оперативном плану за одбрану од поплава у надлежности је ЈВП „Србијаводе“.

Припадници Министарства унутрашњих послова, Жандармерије, Хеликоптерске јединице и Полицијске управе су кроз вежбу „Гружа 2022“, приказали тактике и вештине српске полиције и садејство снага са копна, воде и ваздуха у одбрани највиталнијих објеката значајних за функционисање државе.

Више од 200 полицијских службеника су уз употребу најсавременијих возила и опреме, приказали спремност, обученост и способност у одбрани највиталнијих објеката значајних за живот наших грађана, српску привреду, економију и енергетику.

Ово је била једна у низу манифестација поводом прославе недеље Сектора за ванредне ситуације широм Србије, приликом које је изложена опрема којом се врши заштита и спасавање грађана од свих потцељних непогода.

ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ НА МЕЂУНАРОДНОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ „СМАЊЕЊЕ РИЗИКА ОД КАТАСТРОФА - МОДЕЛИ И ПРАКСЕ НА МЕЂУНАРОДНОМ И НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ“

Међународна конференција „Смањење ризика од катастрофа – модели и праксе на међународном и националном нивоу“ о концептима и праксама управљања ризицима од катастрофа и начину како друштво дугорочно учинити отпорним на катастрофе одржана је у Београду.

Ова значајна конференција организована је у оквиру пројекта „ЕУ за Србију отпорну на катастрофе“ који спроводи UNDP, а у оквиру ове иницијативе одржана је конференција у сарадњи са Сектором за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова Србије и Факултетом безбедности Универзитета у Београду.

Конференцију су отворили високи представници Делегације Европске уније у Републици Србији, г-дин Анас Карман и г-дин Сакеларис Хурдас, представници Владе Републике Србије - в.д. директора Сектора за ванредне ситуације Лука Чаушић и директор ЈВП „Србијаводе“ Горан Пузовић, директор Републичког геодетског завода, мр Борко Драшковић, као и државни секретар проф.др Ивица Радовић.

Овом приликом директор Пузовић говорио је о догађајима из 2014. године и последицама које су оставиле иза себе: „Овакви догађаји указује да су климатске промене присутне и да нису будућност. Наш задатак је да последице климатских промена сведемо на минимум и да заштитимо све грађане Републике Србије. Кроз улагања и подизање отпорности доћи ћемо до безбеднијег живота у земљи. Други бенефит након поплава јесте повезивање институција и данас знамо како функционисемо, а локалне самоуправе су препознале тај однос, и на тај начин заједно подижемо отпорност целог система.“

Директор Пузовић истакао је значај Регистра ризика од поплава како би знали шта нас угрожава, где и у којој количини и помогао да на тај начин ризике сведемо на минимум.

Циљ конференције јесте да омогући дискусију и боље повезивање свих актера који се баве превенцијом и реаговањем у ванредним ситуацијама, академске заједнице, локалних самоуправа, организација цивилног друштва и грађана, како би се друштво што спремније суочило са природним катастрофама.

ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ УГОСТИЛО ПАРЛАМЕНТ

МЛАДИХ СА СЛИВА

РЕКЕ САВЕ

У оквиру Међународне комисије за слив реке Саве - ISRBC, сваке године Парламент младих са слива реке Саве организује тематске конкурсе са специфичним темама за управљање водама. Ове године у оквиру пројекта WACOM – Water Contingency Water Management in the Sava River Basin, учесници су имали прилику да посете Центар за одбрану од поплава који се налази у ЈВП „Србијаводе“.

У оквиру WACOM пројекта тема је била „Управљајмо акцидентним ситуацијама“, а ЈВП „Србијаводе“ је угостило младе из различитих образовних установа из Републике Словеније, Републике Хрватске, Босне и Херцеговине и Републике Србије.

Младима је представљен делокруг рада ЈВП „Србијаводе“ и у оквиру Центра за управљање одбраном од поплава имали су прилику да се упознају са свим

апликацијама које служе за ефикаснију одбрану од поплава.

Кроз презентацију апликација представници Парламента младих су се упознали са SCADA системом који представља систем даљинског управљања високим бранама и црпним станицама, као и развојним системима који служе за праћење хидролошког и хидрауличног стања на сливу Колубаре. Презентован је и пилот пројекат слива реке Колубаре и активно учешће ЈВП „Србијаводе“ у развијању SAVA FFWS платформе, која се спроводи у оквиру Савске комисије.

Циљ оваквих посета је упознавање младих са организацијом и пословима једног великог система заштите од штетног дејства вода и правовременог предузимања свих мера за ефикасно деловање.

АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ

МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ

Како је вода кључни елемент за одрживи развој и има велику вредност из друштвене, економске и еколошке перспективе, питања управљања водним ресурсима морају се решавати на локалним, националним, регионалним и међународним нивоима.

Значај међународне сарадње у управљању водама расте са светском популацијом и променама глобалне климе. Неговање сарадње у управљању водама и разумевање изазова у области вода може помоћи у очувању квалитета овог драгоценог ресурса и заштити животне средине. Међународна сарадња у области вода односи се на унапређење сарадње и односа са другим државама и међународним организацијама, о питањима која превазилазе националне оквире.

Опредељење Републике Србије је да се процес примене Оквирне директиве о водама ЕУ и Директиве о поплавама ЕУ спроводи у координацији са осталим подунавским државама. Република Србија је пуноправни члан Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR – International Commission for the Protection of the Danube River) и Међународне комисије за слив реке Саве (ISRBC – International Sava River Basin Commission).

У оквиру мултилатералне сарадње ЈВП „Србијаводе“ је активно укључена на реализацији имплементације Конвенције о сарадњи на одрживом коришћењу и заштити реке Дунав и Оквирног споразума о сливу реке Саве.

У претходном периоду одржан је низ састанака експертских група у оквиру Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR) и Међународне комисије за слив реке Саве (ISRBC) на којима су активно учествовали представници ЈВП „Србијаводе“. Састанци група одржавају се 2 пута годишње, а на самом почетку сваког састанка усваја се записник и агенда.

ОКВИРНА ДИРЕКТИВА О ВОДАМА

У Директиви су успостављени циљеви у области заштите животне средине, прописани су процеси планирања управљања водама, прецизиране конкретне активности, као и рокови који су неопходни за реализацију интегралног приступа управљања водним ресурсима у земљама чланицама ЕУ.

Усвајањем Директиве водни ресурси на територији ЕУ постали су брига целе ЕУ, што подразумева обавезу сваке државе чланице да хармонизује легислативни, технички и економски приступ управљању водама, а који се заснивају на плановима управљања водним подручјима.

RBM EG - River Basin Management Expert Group

Група за управљање речним сливом, на 56. састанку који је одржан у Бечу, представила је активности које су у току и планове на нивоу Европске комисије. Посебан акценат је био на EU Green Deal 2030 и активностима везаним за другу Zero Pollution Stakeholder Platform која има за циљ зближавање корисника ради постизања заједничког циља и размене примера добре праксе. Државе чланице су истакле да приоритетима сматрају мере потребне за адаптацију на климатске промене и питање интензитета и трајања сушних периода.

FP EG - Flood Protection Expert Group

Састанак групе за поплаве одржан је 21. и 22. септембра, а овом приликом национални експерти разменили су информације о раду сталне групе и дате су идеје о новим елементима за ажурирање нацрта PURP 2027 за слив Дунава.

HYMO TG – Hydromorphology Task Group

На 28. састанку експертске групе за хидроморфологију, који је одржан у Бечу, истакнут је значај хидроморфолошких притисака као један од најзначајнијих притисака које дефинише Оквирна директива о водама. Представници Републике Србије представили су пројекат - Пилот студија за оцену хидроморфолошких притисака и оцене ризика на водним телима са сливовима већим од 10 km² у сливу реке Јадар.

PM EG - Pressures and Measures Expert Group и NTG - Nutrient Task Group

36. састанак групе за притиске и мере и 17. састанак групе за нутријенте (NTG) одржан је 28. и 29. Септембра у Линцу у Аустрији. Први дан одржан је састанак NTG групе на коме су презентоване активности секретаријата ICPDR-а. У наставку састанка предочене су будуће активности ове групе и свака од земаља је на основу унапред постављених питања дала допринос будућим активностима у оквиру ове групе. Истакнути су кључни резултати у вези са побољшаном улазном базом података и ажурираним емисијама широм слива и дате су препоруке како побољшати базу података, приступе моделирању и разлике у подацима.

APC EG - Accident Prevention and Control Expert Group

Састанак групе која се бави превенцијом и контролом загађења свих земаља које чине саставни део слива реке Дунав одржан је од 13-14. октобра у Минхену у Немачкој. На састанку је главна тема била вођење, одржавање и тестирање DanubeAEWS (Accident Emergency Warning System) система за упозорење који се заснива на преношењу информација у случају акцидента који доводи до прекограничног загађења.

PP EG – Public Participation Expert Group

На 32. састанку експертске групе за учешће јавности који је одржан 15. и 16. септембра online, представљене су спроведене активности из претходног периода, а акценат је дат обележавању Дана Дунава, који представља интегрални део сарадње подунавских земаља. У готово свим експертским групама ЈВП „Србијаводе“ има своје представнике и њихов задатак је усвајање препорука за побољшање квалитета вода, развој механизма за контролу поплава и акцидента, као и договарање стандарда у области емисија.

ОДРЖАНА 25. РЕДОВНА СЕДНИЦА

МЕЂУНАРОДНЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ

РЕКЕ ДУНАВ У БЕЧУ

25. Редовна седница Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR) одржана је 13. и 14. децембра у Бечу.

Поред шефова делегација и представника 14 држава чланица комисије, испред делегације Републике Србије учествовали су представници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и ЈВП „Србијаводе“.

Редовну седницу отворио је председник ICPDR-а, господин Роберт-Еуген Сзеп и пожелео добродошлицу посматрачима и гостима. На самом почетку он се осврнуо на резултате Министарског састанка који је одржан у фебруару 2022. године на ком су усвојена два кључна документа - ажурирани Планови управљања за слив реке Дунав. Плановима управљања утврђене су мере за наредних шест година у циљу чистије, здравије и безбедније воде у којој ће сви моћи да уживају.

Поред тога, Дунавска декларација, коју је усвојена на овом састанку, пружа јасне смернице у областима рада ове комисије, али и изражава јасну посвећеност спровођењу мера, које су наведене у оба плана за слив реке Дунав.

Након уводног дела председавајући експертских група осврнули су се на спроведене активности у претходном периоду и представили активности за наредни период.

Након уводног дела председавајући експертских група осврнули су се на спроведене активности у претходном периоду и представили активности за наредни период.

Од свог оснивања 1998. године, ICPDR је израстао у једно од највећих и најактивнијих међународних тела за управљање реком Дунав и њеним сливом, укључујући притоке и подземне воде. Комисија делује усвајањем препорука за побољшање квалитета воде, развојем механизма за контролу поплава и акцидената, договарањем стандарда у области емисија, као и обезбеђивањем да се све то нађе у националном законодавству и примени у земљама слива. У складу са тим, Република Србија, као пуноправни члан, кроз рад надлежних министарстава и организација улаже напоре да у оквиру доношења и спровођења закона и подзаконских аката, допринесе заједничком циљу - одрживом и интегралном управљању водама.

Такође, важно је напоменути да нас у наредној години очекује озбиљан задатак, будући да Република Србија узима својство председавајућег.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН РЕКЕ ДУНАВ

Поводом обележавања Међународног дана реке Дунав, ЈВП „Србијаводе“ је организовало догађај под називом „Откриј Дунав“ на Рамској тврђави, у сарадњи са Општином Велико Градиште и АртЛинк фестивалом.

Ове године прослава је употпуњена врхунском интерпретацијом класичне музике, где су наступили еминентни виолиниста/диригент Федор Рудин, виолончелиста Јан Фоглер и ансамбл Камерата Балканика, који су изводили нумере инспирисане водом и очувањем природе.

Почасни учесници догађаја били су представници ресорног министарства, Министарства заштите животне средине и осталих министарстава, као и други многобројни истакнути стручњаци који указују на стратешки значај и потенцијал ове реке.

Реализацију концерта „Откриј Дунав“ на Рамској тврђави, у оквиру АртЛинк фестивала, подржао је пројекат „ЕУ за културно наслеђе и туризам“ који финансирају Европска унија и Немачка Влада, а спроводи Немачка организација за међународну сарадњу.

„Ове године, уз истицање еколошког, географског и туристичког аспекта Рамске тврђаве слоган „Откриј Дунав“ јасно говори шта је наш циљ, а то је првенствено едукација и указивање на вредности Дунава, како у нашој земљи, тако и у осталим земљама Подунавског региона. Живимо у доба климатских промена када нам је јасно да ће се у будућности водити битке за воду, а не за нафту, руде и метале као што је то било у претходним вековима. Задатак свих нас је да бринемо о Дунаву, како би генерацијама које долазе оставили Дунав бар за један посто чистији, питкији и плављи“ - истакао је директор ЈВП „Србијаводе“ Горан Пузовић у уводном обраћању.

Међународни дан Дунава је весела и свечана манифестација у којој се подстичу организације и институције на свим нивоима друштва, од вртића преко средњих школа, невладиних организација и локалних самоуправа.

Дан Дунава обележава се 29. јуна широм слива реке Дунав и прослава одаје почаст виталној улози Дунава и његових притока у животима људи. Први пут обележен 2004. године, Дан Дунава је основан у знак сећања на десетогодишњицу потписивања Конвенције о заштити реке Дунав 1994. године у Софији. Током својих 19 година, Дан Дунава је прерастао у највећи светски међународни речни фестивал, насељавајући обале река догађајима и активностима како би се прославила културна разноликост Дунава. Под окриљем ICPDR-а, земље чланице и партнери организују националне догађаје, користећи своје локално знање упоредо са међународном сарадњом.

Кроз разноврстан спектар активности као што су игре везане за воду, излети, округли столови, радионице, едукативне активности и активности подизања свести јавности, цело друштво треба да стекне чвршћу емоционалну везу са дунавским басеном и његовим јединственим биодиверзитетом. Ангажовање познатих уметника и личности које су посвећене делу за Дунавски басен, могло би лично да инспирише јавност да делује за Дунав у свом свакодневном животу. Живети у хармонији са природом је могућ свакодневним малим променама.

У сусрет Међународном дану реке Дунав, ЈВП „Србијаводе“ и Општина Велико Градиште, организовали су низ едукативних радионица

Деца вртићког узраста и млађих разреда основних школа имали су прилике да се на креативан начин упознају са темом одбране од поплава. Током трајања радионице представници ЈВП „Србијаводе“ говорили су учесницима о поплави, природној катастрофи која је једна од најчешће заступљених на овом подручју и начинима понашања у случају да се суоче са истом. Кроз спортско-рекреативни програм учесницима је и приказано како се пуне вреће за одбрану од поплава песком, као један од облика превентивног деловања у случају наилаaska великих вода, првенствено за места која нису заштићена одбрамбеним насипима.

Ученицима старијих разреда приказан је и едукативни филм о реци Дунав, након чега су ученици били у могућности да провере своје знање о једном од најдрагоценијих ресурса који имамо на нашим просторима – реци Дунав.

Сврха оваквих радионица јесте да деца кроз игру уче о важности опхођења према природи и животној средини, јер је у доба климатских промена неопходно да се промени свест и став људи према животној средини, али и да се зна како се понашати у случају ванредних ситуација изазваних природном катастрофом. Климатске промене и понашање човека према природи доводиће до још озбиљнијих, опаснијих и учесталијих катастрофа. Добро припремљено становништво у великој мери помаже државним институцијама у ситуацијама наступања природне катастрофа да правилно и правовремено реагују и самим тим смање ризик од последица на минимум.

UN-WATER SUMMIT ON GROUNDWATER 2022

7-8 December, 2022
UNESCO HQ, Paris, France

#MakeGroundwaterVisible
#GWSummit22

ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ НА САМИТУ УН-А О ПОДЗЕМНИМ ВОДАМА У ПАРИЗУ

Самит УН-а о подземним водама је конференција на високом нивоу о највећем светском течном слатководном ресурсу, коју координирају УНЕСКО и Међународни центар за процену ресурса подземних вода (IGRAC). Самит се одржао у Паризу и ставио је у центар пажње кључну улогу подземних вода са поруком „Учинити невидљиво видљивим“.

Самит је окупио велики број стручњака како би разговарали о изазовима и могућностима у одрживом коришћењу и заштити виталног природног ресурса и има за циљ да скрене пажњу на подземне воде на највишем међународном нивоу. Самит је користио Извештај УН-а о развоју светских вода за 2022. годину као основу и Глобални оквир за убрзање SDG6 као смерницу за дефинисање акција као одговорнијем и одрживом коришћењу вода. Самит представља важну полазну тачку на путу ка Конференцији УН о водама која ће се одржати у марту 2023. године.

Самит су отворили представници УНЕСКО-а, генерална директорка Одри Азуле, председник Словеније Борут Пахор, Хенк Овинк - холандски специјални изасланик при Уједињеним нацијама и премијерка Исланда Катрин Јакобсдоутир.

Амбасадорка Тамара Растовац Сиамашвили са представницима ЈВП „Србијаводе“

Подземне воде обезбеђују скоро половину све воде за пиће широм света, око 40% воде која се користи за наводњавање и око једне трећине снабдевања потребних за индустрију. Међутим, како водоносни слојеви теку под земљом и стога су невидљиви, подземне воде имају тенденцију да буде занемарене, иако оне представљају већину слатке воде на Земљи.

Директора Горана Пузовића са сарадницима је дочекала српска амбасадорка при Унеску, г-ђа Тамара Сиамашвили Растовац, са којом смо разменили веома важне ставове и закључке по актуелним питањима овог ресурса. Такође, имали смо прилику да разменимо мишљења и са осталим делегацијама из целог света, што је драгоцену искуство и ствара нека нова полазишта у размишљањима о ресурсу подземних вода.

Амбасадорка Тамара Растовац Сиамашвили, као председавајућа Извршног савета Унеска, на затварању Самита УН о подземним водама истакла је да је овај догађај био кључан за боље разумевање и дебату о теми подземних вода: „Нема сумње да сте успели да „невидљиво учините видљивим“, показујући зашто је питање подземних вода кључно на толико нивоа за наше друштво.“

Питање подземних вода не може се ограничити на затворени круг стручњака, с обзиром да подземне воде утичу на све нас. Самит је допринео зближавању научног света са доносиоцима одлука, организацијама цивилног друштва и другим кључним актерима.

Као један од циљева који се истакао јесте питање доступности чисте воде свима. Технолошке поделе, климатске промене и други фактори спречавају неке нације да на одржив начин користе овај драгоцен ресурс. На Самиту су представљене мере и алати које Секретаријат Унеска развија за решавање овог изазова.

Амбасадорка Тамара Растовац Сиамашвили додала је да је циљ јасан. Потребно је неговати глобално партнерство за воду, а посебно за подземне воде и јачати међународну сарадњу. Да би дошли до заједничког циља морамо да радимо сви заједно са научном заједницом, креаторима политике и светским лидерима. Али такође потребно је да се чује глас локалног становништва, с обзиром на то да овај ресурс постаје све ређи и потребнији.

Циљ самита је да се подземне воде помере на више место у глобалној политичкој агенди и да се осигура да ресурси од виталног значаја за ублажавање утицаја климатских промена у деценијама које долазе буду у потпуности схваћени и да се њима правилно управља.

Амбасадорка Тамара Растовац Сиамашвили

ПРЕДСТАВНИЦИ ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ НА КОНФЕРЕНЦИЈИ „LOOK UP“ НА КОПАОНИКУ

Конференција „Look up“ окупила је еминентне стручњаке из земље и региона, представнике Владе Републике Србије, међународних институција, јавног и приватног сектора. Тема конференције која се одржавала на Копаонику била је екологија, енергетика и заштита животне средине.

Догађај је отворила Ирена Вујовић, министарка заштите животне средине, а дводневни стручни скуп својим присуством подржали су Горан Весић, министар за грађевинарство, саобраћај и инфраструктуру, Александар Антић, директор Коридора Србије и министарка за рударство и енергетику Дубравка Ђедовић.

Представници ЈВП „Србијаводе“ као панелисти овом приликом говорили су на тему Зелене градње као саставном делу одрживе будућности. ЈВП „Србијаводе“ спроводи радове на изградњи прве „зелене бране“ у Србији- „Ариље - профил Сврачково“, чијом изградњом ће се обезбедити чиста пијаћа вода за око 500.000 људи. Ова капитална инвестиција је још један пример одговора на климатске промене и свих последица које оне носе са собом, како поплава, тако и суша.

Југослав Јовановић главни инжењер за заштиту од спољних вода, ерозија и бујица у ЈВП „Србијаводе“ осврнуо се на проблеме са аспекта климатских промена, али и потребу за подизањем свести код људи о заштити животне средине:

„ Количине наноса отпада које долазе на наше водотокове су толике да је неопходно предузети радње, како не би угрозили наш енергетски систем. С тим у вези, потребно је подизати свест људи који живе узводно.“

- истако је Југослав Јовановић

Други дан конференције панел на тему Историјског отпада отворили су представници ЈВП „Србијаводе“ и јавности су приближили тему Регистра загађивача и активности које могу да имају негативан утицај на квалитет животне средине на одређеном простору.

Циљ скупа, који је окупио преко 50 стручњака из различитих области, била је дискусија о последицама климатских промена, прилагођавању Републике Србије промењеним климатским условима и проналажењу решења како би се зауставило даље глобално загревање, јер у противном последице могу бити несагледиве. Готово једногласно, учесници су се сложили да је цела планета угрожена, да Србија није изузетак, а да су људи и привреда ти који сада треба да се боре у очувању животне средине, било кроз прилагођавање новим технологијама и стандардима, било кроз личну борбу.

Сања Бркић, самостални сарадник за заштиту од спољних вода, ерозија и бујица ЈВП „Србијаводе“ уводним говором отворила је трећи панел другог дана конференције, под називом „Историјски отпад“.

Говорећи о отпадним водама, њиховим испуштању и загађењу, Бранка Поповић инжењер за уређење, коришћење и заштиту вода пажњу је посветила регистру загађивача:

„Регистар загађивача у водно-информационом систему се бави загађењима која потичу од становништва и од индустрије. Највише података о овоме добијамо из водних дозвола којима се дефинишу и испуштања вода, али и складиштење разних материјала који могу загадити и подземне воде. Податке прикупљамо директним одласком код загађивача.“

- истакла је Бранка Поповић.

Иван Пав Јовановић, главни инжењер за заштиту од спољних вода, ерозије и бујица

Бранка Поповић, главни инжењер за уређење, коришћење и заштиту вода

Сања Бркић, самостални сарадник за заштиту од спољних вода, ерозије и бујица

ЈАЧАЊЕ ТИМСКИХ КАПАЦИТЕТА НА

РАДНИЧКО-СПОРТСКИМ ИГРАМА

Јубиларне 25. радничко-спортске игре водопривреде Србије одржане су у Кладову у периоду од 28.09. до 02.10.2022. године у организацији ЈВП „Србијаводе“. Радничко-спортске игре окупиле су преко 600 запослених из области водопривреде, представнике ЈВП „Србијаводе“, ЈВП „Воде Војводине“ и водопривредних предузећа из целе Србије. Овакви догађаји су јединствена прилика за окупљање свих запослених ван радног места, као и промовисање здравих животних стилова. Овогодишње радничко-спортске игре су трајале 5 дана и то је био одличан повод да се са колегама из других организација, поред спортских надметања, размене информације, идеје, искуства и планирају наредна такмичења.

Ово је било идеално место за окупљање директора свих водопривредних предузећа и овом приликом организован је састанак са освртом на сва актуелна питања и организацију рада. Једна од главних тема на састанку била је спремност ресурса али и обнова опреме за одбрану од поплава, како би сви субјекти прилагодили начин рада за наредни период и подигли капацитете, безбедност и спремност на највиши ниво. Такође, истакнута је неопходност сарадње и комуникације са локалним самоуправама. На састанку је потврђен континуитет одличне оперативне сарадње, договорени су даљи кораци на унапређењу односа и подизању свеукупне сарадње на виши ниво.

У оквиру игара организован је и 15. стручни семинар „Кап по кап – више знања“ које је окупио све релевантне стручњаке из области водопривреде у циљу упознавања са радом у различитим институцијама, иновативним системима али и размењивања међусобних искустава који доводе до настајања нових идеја и начина за превазилажење проблема из другачије перспективе. За спортска такмичења пријављено је 23 екипе, а учесници су имали прилике да се такмиче у многобројним спортским дисциплинама и кроз дружење јачају дух заједништва.

ЈВП „Србијаводе“ континуирано ради на развијању и неговању односа међу својим запосленима, а овакав концепт носи са собом велику важност и поруку, како би се одржао здрав такмичарски и тимски дух, и на тај начин остварио заједнички успех на свим пољима.

СЕМИНАР “КАП ПО КАП - ВИШЕ ЗНАЊА”

Петнаести по реду стручни семинар „Кап по кап- више знања” успешно је одржан у хотелу „Ђердап” у Кладову у организацији ЈВП „Србијаводе”. Семинар је окупио стручњаке из ЈВП „Србијаводе”, ЈВП „Воде Војводине” и водопривредних предузећа из целе Србије.

Представљено је 20 семинарских радова са освртом на актуелна питања из области водопривреде у виду дидактичке презентације. Теме које су обележиле семинар односиле су се на климатске проблеме, представљање иновативних система за одводњавање и наводњавање, међународну сарадњу, комуникацију са медијима, упознавање са пројектима, стандардима, динамиком и организацијом рада у водопривредним предузећима, али и изналажење заједничких решења за превазилажење потешкоћа у раду.

Циљ семинара је да се помоћу стручних предавања размене искуства и окупе сви релевантни стручњаци из исте области и на тај начин сагледају сви аспекти из области водопривреде, али и други друштвени аспекти који ће унапредити рад и функционисање једног система и пружити присутнима едукацију и смернице за даљи развој.

РЕЧ СТРУКЕ

УЛОГА ПРОТИВЕРОЗИОНИХ РАДОВА У

ОЧУВАЊУ ВОДНИХ РЕСУРСА И СМАЊЕЊУ РИЗИКА ОД

ХАЗАРДНИХ СИТУАЦИЈА У ДОМЕНУ ВОДОСНАБДЕВАЊА

мр Милета Милојевић
дипл. инж. шум.

У оквиру Европских интеграција, Србија је у процесу усклађивања свеукупног законског и институционалног оквира са бројним међународним захтевима и стандардима. У том контексту, препозната је и потреба да се утврди одрживи оквир у области националне безбедности и сагласности са ЕУ Директивама о водама, одбрани од поплава, директиви о води за пиће итд. У реализацији наведених процеса, Србија учествује у бројним међународним пројектима, јер је на тај начин у прилици да искористи бројне примере међународне праксе и учи из искустава других земаља како да изгради један функционалан и свеобухватан водoprивредни систем. Један од таквих пројеката је и МУХА пројекат ("Multi-Hazard Framework for Water Related Risks Management"), финансиран од стране INTERREG V-B Adriatic-Ionian ADRION Programme of 2014–2020 који спроводе институције из Италије, Словеније, Хрватске, Србије, Црне Горе и Грчке. Пројекат се фокусирао на четири ризика у вези са водом: случајно загађење, поплаве, суша и квар критичне инфраструктуре услед земљотреса.

Према OECD-у (Организација за Економску сарадњу и развој), превелика количина, недостатак или загађеност вода главни су ризици везани за воду. Поремећаји у слатководном систему и недостатак приступа системима водоснабдевања и канализације, такође представљају ризике везане за воду. У данашње време, најчешће и најинтензивније осећамо негативне ефекте поплаве и суше а као разлог најчешће наводимо климатске осцилације. Интензивне и дуготрајне падавине доводе до поплава, а периоди суше смањују залихе воде. Зато је обезбеђивање доступности воде један од највећих изазова у наредном веку.

Ревидирана ЕУ Директива о води за пиће (EU 2020/2184) [1] „о квалитету воде намењене за људску употребу“, чији је правни оквир постављен Директивом 98/83/EC [2], експлицитно помиње „планове сигурности воде за пиће“ (WSP) као прави алат за водоводна предузећа да обезбеде здравствено безбедну воду за пиће, заједно са стандардом EN 15975-2 који се односи на сигурност снабдевања водом за пиће. Планови сигурности воде за пиће, према предложеном приступу Светске здравствене организације, засновани су на свеобухватној процени ризика и приступу управљању ризицима, који се односи на цео процес водоснабдевања, од изворишта тј. слива акумулације до крајњег корисника.

Географски положај и рељеф, као и климатски чиниоци су разлог да су поплаве на великим рекама и бујичне поплаве најчешће елементарне непогоде у Србији. Зато је одбрана од ових елементарних непогода институционално организована од 19. века до данас. Држава је преко својих специјализованих служби и јавних предузећа организовала одбрану од поплава на рекама и заштиту брана и акумулација, међународних и осталих главних саобраћајница.

Водoprивредна делатност има карактер делатности од јавног интереса, чије је обављање, по важећем Закону о водама, у надлежности Министарства пољопривреде, шумарства и водoprивреде - Републичка дирекција за воде и ЈВП „Србијаводе“, односно надлежних органа АП Војводине.

На квалитет воде за пиће утиче више фактора, на које се може утицати комбинацијом:

- противерозионих радова и мера за заштиту сливова акумулација и изворишта,
- применом одговарајућег технолошког процеса у припреми воде за пиће,
- оптималним управљањем дистрибутивним системом водоснабдевања.

Законом о водама дефинисана је делатност ЈВП „Србијаводе“ у области заштите вода и заштите од штетног дејства вода, па је у складу са тим, кључни допринос квалитету воде за пиће у заштити изворишта, административно и путем извођења посебних радова заштите сливова акумулација и изворишта.

Слике 1. и 2. Типичан изглед сливова акумулација после Другог светског рата Власинско језеро

Слике 3. и 4. Типичан изглед сливова акумулација после извођења противерозионих радова

Слике 5. и 6. Типичан изглед сливова акумулација неколико деценија након извођења противерозионих радова

Целокупна површина земљишта је захваћена разним ерозионим процесима, разних интензитета. У прошлости су велика подручја у Србији била захваћена развијеним ерозионим процесима и тада су у целини била проглашена и третирана као ерозиона и на њима су заведене и спроведене у дело противерозионе мере. Противерозиона заштита земљишта је законски подржана, а смисао законске одредбе је да се правовременим проглашењем ерозионих подручја обезбеди законски основ за спровођење мера прописаних Законом о водама, Законом о шумама, Законом о пољопривредном земљишту и Законом о заштити животне средине и да се спречи даља ерозиона деградација земљишта и вода проузрокована неадекватним начином искоришћавања земљишта. Неопходна је превентивна примена противерозионих радова и мера, јер је потребно да прође много времена за достизање њиховог пуног ефекта. Очувањем земљишних ресурса, остварујемо повољне ефекте на појаве поплава, суша, просторну и временску доступност и квалитет воде.

Део из књиге „Лет колибрија – параболо о животној средини“

Стара народна прича приповедана међу припадницима народа Кечуан из Јужне Америке и Хаида са Северног Пацифика...

Страшна ватра је горела и беснела. Све животиње су се бојале и побегле су из својих домова. Слон и тигар, дабар и медвед, сви су бежали, док су птице над њима летеле у паници.

Окупили су се на ивици шуме и гледали. Све животиње су биле ту, сем једне.

Само Дукдукдија, мали колибри, није хтео да напусти шуму. Дукдукдија је брзо одлетео до потока. Кљуном је захватио једну кап воде.

Дукдукдија је долетео назад и просуо воду на ватру.

Поново је одлетео до потока, донео још једну кап и наставио тако – тамо-амо, тамо-амо.

Друге животиње су гледале како мало тело колибрија лети упркос огромном пожару и страховале су. Дозивале су малог колибрија и упозоравале га на опасност од дима и топлоте.

„Шта бих ја могао да учиним?“ – јецао је зец. „Ватра је превише врела.“

„Има превише дима!“ – завијао је вук.

„Изгореће ми крила! Мој кљун је премали!“ – хукала је сова.

Али мали колибри није одустајао. Летео је до потока и назад, узимао воду и просипао је, на шуму у пожару, кап по кап.

Коначно, велики медвед је рекао: „Дукдукдија, шта то радиш?“

Не застајући, колибри је погледао доле на све животиње и рекао:

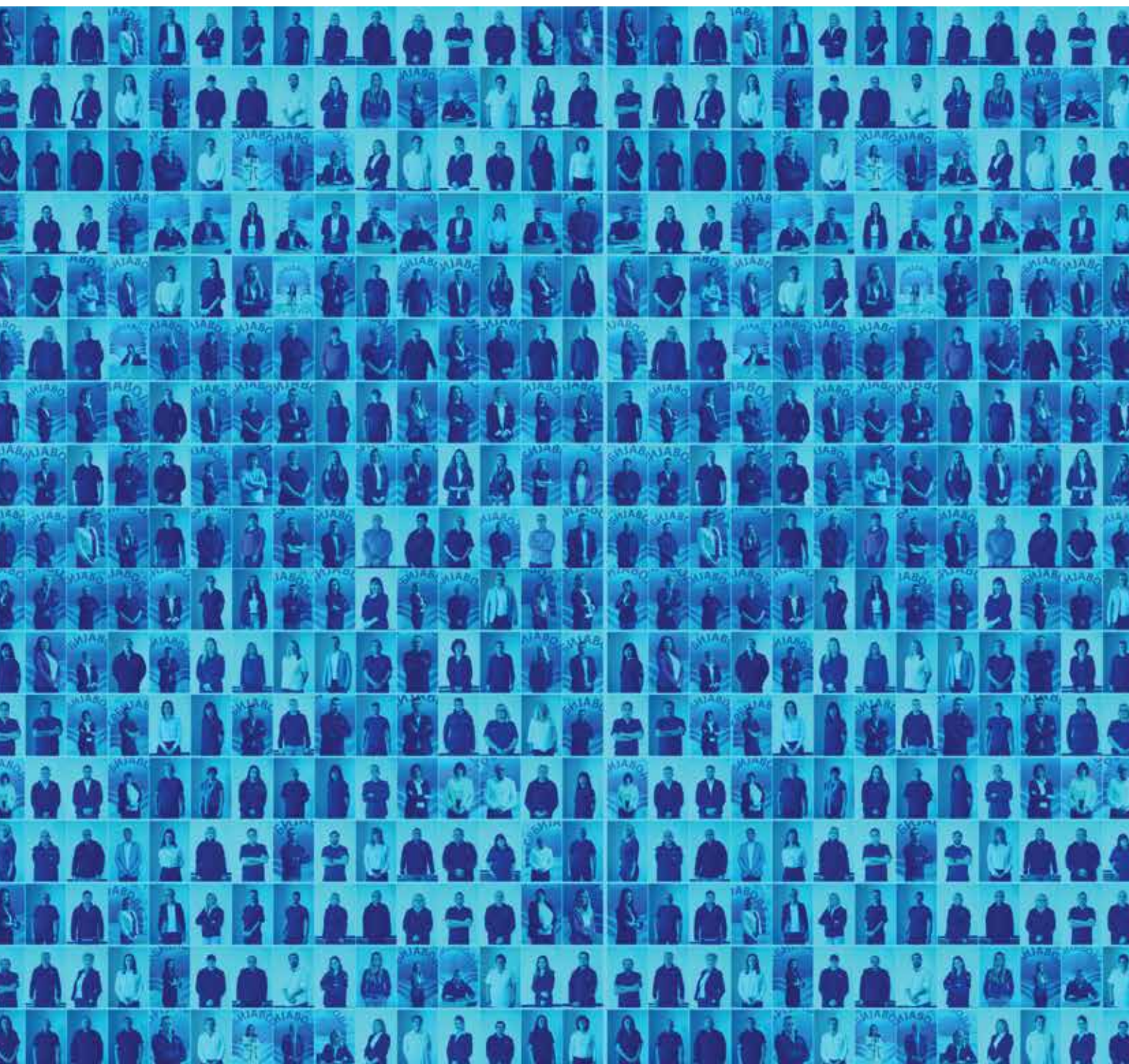
„Чиним све што могу!“

Ова једноставна и надахњујућа параболо сликовито приказује значај предузимања малих корака на путу ка великом циљу. Лет колибрија нас све подстиче на то да живимо у хармонији са природом и штитимо драгоцено и ограничено природно благо. Што ми, у ЈВП „Србијаводе“ пуних 25 година успешно и чинимо. Посматрајући колибрија, схватамо да снага и моћ немају баш увек везе са величином, већ са истрајношћу и посвећеношћу.

ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“

Ми бринемо о водама Србије

Главни и одговорни уредник:
др Јелена Добрић

Издавач:

ЈВП „Србијаводе“

Булевар уметности 2а, 11070 Нови Београд

